

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde İşbirlikli Öğrenmenin Öğrencilerin Başarıları ve Demokratik Tutumlarına Etkisi¹²³

Effects of Cooperative Learning on Students Achievements and Democratic Attitudes in the 5th Grade Social Studies Course

Harun ŞAHİN⁴

Özlem USLU⁵

Başvuru Tarihi: 25.10.2016

Yayına Kabul Tarihi:01.03.2017

DOI: 10.21764/efd.74935

Özet: Bu araştırmanın amacı, 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin, öğrencilerin akademik başarıları ve demokratik tutumlarına etkisinin, cinsiyete göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmada ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, 2014-2015 güz yarıyılı, Burdur il merkezinde bir ortaokulun 5. sınıfında öğrenim gören toplam 64 öğrencinin katılımıyla elde edilmiştir. Araştırmada veriler, Sosyal Bilgiler Başarı Testi ve Demokratik Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiş ve veriler SPSS 22.0 paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, Sosyal bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin başarılarına ve demokratik tutumlarına etkisinin, grupların son test puanlarının deney grubu lehine anlamlı bir fark gösterdiği, ancak her iki grubun tüm son-test puanlarının, cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *sosyal bilgiler, işbirlikli öğrenme, akademik başarı, demokratik tutum.*

Abstract: The primary purpose of this study is to examine whether or not a cooperative learning method in the 5th grade Social studies course that of the impact on students' achievements and their democratic attitudes could prove significant differences as regards both gender. Semi-Empirical model which has the pre-test and post-test control group was used in the research. Research data was obtained with a total of 64 5th grade students in the 2014-2015 Fall semester at a middle school Burdur in the city center. Social studies achievement test and democratic attitudes scale were used as data collection instruments. The level of significance was accepted as 0.05 in the analysis of results and the data obtained were analyzed using the SPSS 22.0 software package. According to findings obtained from research; cooperative learning method in the 5th grade social studies course that of the impact on students' achievements, showed a significant difference between groups post-test scores and the difference is in favor of the experimental group yet scores of both groups have no significant difference in terms of gender.

Keywords: *cooperative learning, social studies, academic achievements, democratic attitudes.*

Giriş

Çağdaş eğitim sistemlerinde farklılıkların önem kazanması ile birlikte bireyin ön plana çıkması, eğitim ve öğretimin demokratik kültürel bağlamda verilmesini gerekli kılmaktadır. Demokratik bir ortamda birey; kişisel, sosyal ve politik yaşamlarda tercih yapabilme, özgür ifade ve her alanda gelişimlerini sürdürebilme

¹ Bu çalışma Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir. (Proje No: 0257-YL-15).

² “ 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarıları Ve Demokratik Tutumlarına Etkisi “ adlı yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümüdür.

³ Bu çalışma VII. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

⁴ Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, harunsahin@mehmetakif.edu.tr

⁵ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, ozlem.uslu@mehmetakif.edu.tr

haklarına sahip olmaktadır (Şişman, 2006). Demokrasinin, gerek yönetim biçimi gerekse yaşam biçimi olarak dünya düzeni içinde devamlılığını sağlayabilmesi için eşitlik, yaşama saygı, özgürlük, adalet, dürüstlük, iyi yaşayış, işbirliği, özgüven, hoşgörü, duyarlılık, sorumluluk, farklılıkları kabullenme, barış, gelişim, çoğulculuk, çok seçenekli seçim, tartışma, uzlaşma, azınlık haklarına saygı gibi değerlerin vatandaşlar tarafından iyi bilinmesi gerekmektedir (Bulandere, 2014). Bu bağlamda eğitim kurumlarının, bir ders aracılığıyla, her bireyin, toplumun diğer üyeleriyle uyum içinde yaşamasına, kendi yaşadığı toplumdun başlayarak geniş bir bakış açısı ile dış dünyadaki farklı kültürleri tanımaya, eleştirel düşünmesine ve geçmiş ile gelecek arasında bağ kurmasına fırsat tanıyacak yaşantılar uygulaması beklenmektedir (Cırık, 2008). Sosyal Bilgiler kültürel mirası geçmişten geleceğe aktarırken bireylerin demokrasi eğitimini alarak evrensel değerlerin bilincinde olmalarına da katkı sağlamaktadır (Erden, 2000; Öner ve Kamçı, 2013). Sosyal Bilgiler insanı, toplumu ve bunlarla ilişkisi açısından çevreyi, kültürel miras ve onun sürüp giden özelliklerinin etkisini konu alanı olarak incelemektedir (Kabapınar, 2009; Sağlamer, 1984).

Toplumu oluşturan bireylerin modern çağa ayak uydurmasında, gerekliliği kabul görülen demokratik ve evrensel değerlerin kazandırılması amaçlanan Sosyal Bilgiler dersinde, bu tutum ve becerileri geleneksel öğretim yöntemlerinden biri olan düz anlatım yöntemi ile öğrenciye kazandırmak ve davranışa dönüştürmek oldukça zor görülmektedir (Avşar ve Alkış, 2007; Schweisfurth, 2002, akt. Kayabaşı, 2011). Öğretim yöntemlerinden düz anlatım yöntemi okullarda özellikle de sosyal bilim alanındaki dersler için oldukça fazla tercih edilmektedir (Özsoy, 2005). Sosyal Bilgiler dersinde pasif ve dinleyici konumundaki öğrencilerin kendilerine aktarılan bilgi yükü karşısında, öğrenme sorunu yaşadığı yadsınamaz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmenlerin çoğu genellikle ders programında var olan konuların ancak düz anlatım yöntemi ve teknikleriyle yetiştirilebileceğine inanmaktadırlar (Barth ve Demirtaş, 1996). Sosyal Bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi (MEB, 2005). Sosyal Bilgiler dersinde öğrencinin kendisi öğrenirken bir yandan da tartışma, fikir alışverişi gibi demokratik birey davranışları sergileyerek, diğer grup üyelerinin öğrenmesine katkıda bulunabileceği, öğrenme yöntemlerinin uygulanması gerekmektedir (Açıkgöz, 1992; Bilgin ve Karaduman, 2005).

Yöntem ve tekniğe karar vermeden önce doğrudan ya da dolaylı olarak öğrenmeyi etkileyecek unsurlara dikkat edilmelidir. Nitekim sınıfın fiziki durumu, sınıf mevcudu, konunun içeriği, öğrencilerin öğrenme düzeyi ve nitelikleri, kullanılacak materyallerin ulaşılabilirliği vb. ölçütler kesin olarak saptandıktan sonra kullanılacak yöntem ve tekniklere karar verilmelidir. Sınıfta paylaşma, uzlaşma, olumlu bağımlılık gibi ilişki yapıları bağlamında etkin bir öğretim süreci için, öğrencinin katılımcı olmasının sağlanacağı yöntem ve tekniklerden yararlanılmalıdır (Başaran, Çaycı, Demir ve Demir, 2007). Sosyal Bilgiler dersinin, öğrenciyi

aktif hale getirerek, etkin ve verimli bir öğrenme yaşantısı olarak tamamlanmasını sağlayacak yöntemlerden biri işbirlikli öğrenme yöntemidir. İşbirlikli öğrenme, öğrencilerin hem kendi ve hem de diğer öğrencilerin öğrenmelerini en yüksek düzeye çıkarmak için, birlikte çalışmayı sağlayan küçük grupların öğretimsel kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Johnson, Johnson ve Holubec, 1994, akt. Saban 2005). İşbirlikli öğrenmenin diğer bazı yöntemlerde olduğu gibi tek bir uygulamaya dayalı olmadığını savunan Açıköz (2007), işbirlikli öğrenme tekniklerini; birlikte öğrenme, akademik çelişki, öğrenci takımları-başarı bölümleri, takım-oyun-turnuva, birleştirilmiş işbirlikli okuma ve kompozisyon, grup araştırması, işbirliği-işbirliği, birleştirme, buluş, birleştirme II, birlikte sorulmuş birlikte öğrenelim olarak sıralamıştır. İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin ilkeleri ise aşağıdaki gibi sıralanmış ve açıklanmıştır (Başaran ve diğerleri, 2007; Ekinci,2007; Saban, 2000):

1. Olumlu Bağımlılık: Etkili biçimde yapılandırılmış işbirlikli bir dersin ilk ve en önemli adımı öğrencilerin birlikte ‘batacakları ya da çıkacaklarına ‘ inanmalarıdır. Olumlu bağımlılık öğrencilerin grup arkadaşları başarılı olmadıkça kendilerinin de başarılı olamayacağı düşüncesine dayanır.
2. Yüz-Yüze Destekleyici Etkileşim: Grup amaçlarına ulaşmak ve verilen görevi başarmak için bireylerin birbirlerinin çabasını desteklemesi ve kolaylaştırması olarak tanımlanabilir. Destekleyici etkileşim ihtiyaç duyulan kaynakları karşılıklı olarak değişen, birbirlerine etkin ve etkili yardım sağlayan, bilgiyi daha etkin ve etkili işleyerek performanslarını geliştirmek için birbirlerine dönüt sağlayan bireylerle nitelendirilir. Grup üyelerinden birinin başarısı diğerlerinin başarısına bağlı olduğu göz önünde bulundurularak, birbirlerini ortak amaç için cesaretlendirmeleri, güven duygusunun tüm üyeler tarafından hissedilmesi, amaca ulaşmak için gerekli bilgi ve materyallerin grup içinde paylaşılması gerekmektedir.
3. Bireysel Sorumluluk: Bireysel sorumluluk tüm grup üyelerinin işbirlikli öğrenmeyle güçlendirilmesini sağlayan temel bir öğedir. Grup üyelerinin katkısını belirlemek zor olduğunda, üyelerin katkısı anlamsız görüldüğünde ve üyelerin üründen sorumlu olmadıkları durumlarda öğrenciler başkalarının sırtından geçinme eğiliminde olabilirler. Grup üyelerinin ‘‘ başkalarının sırtından geçinemeyeceğinin’’ farkında olması gerekir. Grubun başarısı için, grup üyelerinin ortak çalışmaya sağladığı katkının ayrı ayrı değerlendirilmesi bireysel sorumluluk bilincinin gelişmesine yarar sağlayabilir.
4. Kişilerarası ve Küçük Grup Becerileri: İşbirlikli öğrenmede karşılıklı amaçları gerçekleştirmek üzere çabaları koordine etmek için öğrencilerin;
 - Birbirlerini tanımaları ve birbirlerine güvenmeleri;
 - Açık ve belirgin biçimde iletişimde bulunmaları;

- Birbirlerini kabul etmeleri ve desteklemeleri;
- Çatışmaları yapıcı biçimde çözümlenmeleri gerekir.

5. Grup Süreçleri: Grup Süreci; hangi grup eylemlerinin yararlı ya da yararlı olmadığına betimlemek, hangi eylemlerin sürdürülmesi ya da değiştirilmesi konusunda karar vermek için grubun durumunu tanımlar. Grup sürecinin amacı; grup amaçlarının başarılması için işbirlikli çabalara katkıda bulunmada üyelerin etkililiğini belirlemek ve geliştirmektir. Ortak başarı için her grup üyesine, grubun motivasyonunu canlı tutmak, etkin soru sormak, anlaşılmayan yerleri not almak ve hatırlatmak gibi birtakım görevler verilmesi grup sürecinin işleyişine katkı sağlamaktadır.

Yapılan çeşitli araştırmalarda, işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanması ile öğrenci başarısının yanında tutumlar, benlik saygısı, etnik ilişkiler, transferler, öğrenci katılabilirliği, kaygı, denetim odağı, motivasyon gibi duyuşsal çıktılar üzerinde de olumlu etkileri olduğu ortaya konulmuştur (Gömleksiz, 1993). İşbirlikli öğrenme yöntemi ile öğrencilerin, grup süreçlerinde paylaşma, dostluk, yardımlaşma, sorumluluk bilincine ulaşma, bilimsel yöntem kullanma, inceleme ve araştırma yapma, sınıf disiplinine uyma gibi beceriler kazandıkları ve akademik başarı düzeyinin de yükseldiği görülmektedir (Box ve Little, 2003; Çelebi, 2006; Johnson ve Stanne, 2000).

Amaç

Bu araştırma ile 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ‘‘Adım Adım Türkiye’’ ünitesinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve demokratik tutumlarına etkisi ile bu etkinin cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problem ve alt problemlere yanıt aranmıştır.

Problem Cümlesi

5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde, işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanması öğrencilerin akademik başarılarını ve demokratik tutumlarını etkilemekte midir? Bu etki cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Alt Problemler

1. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi; düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin akademik başarılarına etkisi açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?
2. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi; düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin demokratik tutumlarına etkisi açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?
3. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi; düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin akademik başarılarına etkisinde, cinsiyet açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?

4. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi; düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin demokratik tutumlarına etkisinde, cinsiyet açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?

Yöntem

Bu çalışmada, çalışmanın problem ve alt problemlerine yanıt bulmak amacıyla, deneysel modellerden “ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen” kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2012). Deneysel araştırmalarda; araştırmacının kurgulanmış bir ortamda neden sonuç ilişkilerini belirlemeye çalıştığı, doğrudan ve araştırmayı istediği gibi kontrol etme olanağına sahip olduğu aynı zamanda araştırmacıya değişkenler üzerinde çeşitli değişiklikler yapma olanağı tanıyan bir modeldir (Uşun, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim öğretim yılı Güz yarısında Burdur il merkezinde bulunan bir ortaokulun 5. sınıfında öğrenim gören ve yansız atama ile belirlenen deney grubunda 32, kontrol grubunda 32 toplam 64 öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grubu öğrenci sayıları ve cinsiyete göre dağılımları tablo 1’ de verilmiştir.

Tablo 1. *Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Sayıları ve Cinsiyete Göre Dağılımı*

Cinsiyet	Kontrol grubu	Deney grubu	Toplam
Kız	17	16	33
Erkek	15	16	31
Sınıf mevcudu	32	32	64

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubunu; kontrol grubunda 17’si kız, 15’i erkek toplamda 32 öğrenci ve deney grubunda 16’sı kız, 16’sı erkek toplamda 32 öğrenci olmak üzere 64 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama araçları olarak; araştırmacı tarafından ilgili alanyazın taraması yapıldıktan sonra alan uzmanlarının görüşleri dikkate alınarak geliştirilen, KR-20 güvenirlik indeksi 0.93; madde ayırt edicilik gücü indeksi 0.64; madde güçlük indeksi 0.57 olarak bulunan 24 maddeden oluşan Sosyal Bilgiler Başarı Testi (SBBT) ile Şahiner (2008) tarafından geliştirilen, güvenirlik katsayısı 0.83 ve bu çalışma için 0.78 olarak bulunan 22 maddeden oluşan 5’li likert tipi Demokratik Tutum Ölçeği (DTÖ) kullanılmıştır. Sosyal Bilgiler başarı testi ve tutum ölçeği deneysel işlem öncesinde ve sonrasında deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Deneysel işlem sırasında “Adım Adım Türkiye” ünitesi, araştırmacının deney grubunda işbirlikli öğrenme yöntemi tekniklerinden “Birlikte Soralım Birlikte Öğrenelim”(BSBÖ) tekniği, kontrol grubunda ise düz anlatım yöntemi ile sınırlı tutularak işlenmiştir. Araştırmada Açıköz (1992)’ün BSBÖ tekniğinin uygulanmasında önerdiği aşağıdaki işlem basamakları izlenmiştir.

1. Grupların oluşturulması
2. Okuma
3. Öğrenci sorularının hazırlanması
4. Grup sorusunun hazırlanması
5. Grup sorularının gönderilmesi
6. Grup sorularının yanıtlanması
7. Yanıtların sınıfa sunulması
8. Grup sunumunun değerlendirilmesi
9. Grup sürecinin değerlendirilmesi
10. Bütün sınıf tartışması
11. Sınama.

Deney grubunda uygulama, haftada 3 ders saati olmak üzere Sosyal Bilgiler dersinde, araştırmacı tarafından ilgili ünite kapsamında hazırlanan öğretim materyalleri ile gerçekleştirilmiştir. Uygulamaya başlamadan önce araştırmacı ile uygulama sınıflarının Sosyal Bilgiler öğretmeni derslere birlikte katılarak öğrencilerin araştırmacıyla önceden iletişim kurarak alışmaları sağlanmıştır. Öğrencilere ilgili ünitenin öğretilmesinde kullanılacak olan işbirlikli öğrenme yöntemi ve BSBÖ tekniği ile ilgili bilgiler verilmiştir. SBBT ve DTÖ ön-test olarak her iki gruba da uygulanmıştır. Uygulamanın ön hazırlıkları tamamlandıktan sonra deneysel işlemlere başlanmıştır. Uygulamada kullanılan BSBÖ tekniği gereğince öğrencilerden, öğretmenlerinin kontrolünde heterojen gruplara ayrılmaları ve grup isimlerine karar vermeleri istenmiştir. Öğrenciler daha rahat iletişim kurabilmeleri için 4'er kişilik 8 ayrı gruba ayrılmıştır. Her konu için ayrılan sürede gruptan farklı bir üye seçilmesine dikkat edilerek grup üyelerine postacı, sözcü vb. roller verilmiştir. Öğrenciler her konu için araştırmacı tarafından hazırlanıp dağıtılan materyalleri sessizce okumuştur. Okumayı tamamlayan öğrenciler, bireysel olarak sorular hazırlayıp bu soruları dahil oldukları grup üleriyle paylaştıktan sonra hep birlikte bir grup sorusu oluşturmuşlardır. Üzerinde ortak karar kılınan soru, görevli öğrenci (postacı) aracılığı ile herhangi başka bir gruba ulaştırılmıştır. Grup üyeleri tarafından ortak cevaplandırılan sorular, her gruptan görevli bir öğrenci (sözcü) tarafından sınıfa sunulmuştur. Grupların ve sözcü öğrencilerin performansları tüm sınıf ve öğretmen tarafından değerlendirilmiş, ayrıca tüm sınıfın katılımı sağlanarak tartışma ortamı oluşturulmuştur. Deney grubunda SBBT ve DTÖ son-test olarak uygulanarak araştırma için gerekli veriler elde edilmiştir. Gruplar, öğretmenin uygulama tamamlandıktan sonra yaptığı yazılı yoklama sonuçlarına göre ödüllendirilmiştir. Araştırmanın kontrol grubunu ilgilendiren ilk adımı SBBT ve DTÖ'nün ön-test olarak uygulanması olmuştur. Ön-testi takiben ilgili ünite, haftada 3 ders saati olmak üzere Sosyal Bilgiler dersinde düz anlatım yöntemi ile işlenmiştir. Öğretmen kontrol grubunda planlanan yöntemin dışına çıkmamaya özen göstererek, ünite konularını verilen tarihler arasında işlemiş ve ünite bitiminde kontrol grubuna SBBT ve DTÖ'nün son-test olarak uygulanması ile gerekli veriler elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada, elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 paket programından yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilerek Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Bağımlı ve Bağımsız t testi istatistiksel teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde deneysel işlem öncesi ve sonrasında toplanan verilerin her bir alt probleme ilişkin analiz sonuçları ve bu sonuçların yorumlanmasına yer verilmiştir.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu alt problemde “Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin akademik başarılarına etkisi açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Deney ve kontrol grubunun ön-test ve son-test akademik başarı puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubunun Ön-Test ve Son-Test Akademik Başarı Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	P
Deney Ön Test	32	.75	.093			
Kontrol Ön Test	32	.76	.111	31	-.368	.715
Deney Son Test	32	.91	.051			
Kontrol Son Test	32	.75	.109	31	7.242	.000

Tablo 2’de deney ve kontrol grubu ön-test akademik başarı puanlarına ilişkin analiz sonuçları $t(31)=-.368$, $p=.715$ bulunmuş ve $p<0.05$ düzeyinde ön-test akademik başarı puanları arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda her iki grubun konuyla ilgili ön öğrenme düzeylerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Deney ve kontrol grubu son-test akademik başarı puanları analiz sonuçları ise $t(31)=7.242$, $p=.000$ bulunmuş ve $p<0.05$ düzeyinde, son-testlerde deney grubu lehine anlamlı bir fark saptanmıştır. Analiz sonuçları; işbirlikli öğrenme yönteminin, öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yönde etkide bulunduğunu göstermektedir

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

İkinci alt problemde ‘‘Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin demokratik tutumlarına etkisi açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?’’ sorusuna yanıt aranmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön-test son-test demokratik tutum puanlarına ilişkin t testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. *Deney ve Kontrol Grubunun Ön-Test ve Son-Test Demokratik Tutum Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları*

Grup	N	X	S	Sd	t	P
Deney Ön Test	32	3.64	.416			
Kontrol Ön Test	32	3.48	.276	31	1.812	.08
Deney Son Test	32	3.83	.484			
Kontrol Son Test	32	3.57	.231	31	2.80	.009

Tablo 3’te görüldüğü gibi; deney ve kontrol grubu ön-test demokratik tutum puanlarına ilişkin analiz sonuçları $t(31)=1.812$ $p=.080$ ’dir. Ön-test demokratik tutum puanlarında $p<0.05$ düzeyinde, anlamlı bir fark saptanmamıştır. Deney ve kontrol grubu son-test demokratik tutum puanları analiz sonuçları ise $t(31)=-2.80$ $p=.009$ olduğundan; $p<0.05$ düzeyinde deney grubu lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Son-test demokratik tutum puanlarında işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin demokratik tutumlarının, kontrol grubuna göre daha fazla gelişme gösterdiği anlaşılmaktadır. Demokratik tutum ölçeğinin alt boyutlarına göre, deney ve kontrol gruplarının ön-test ve son-test demokratik tutum puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. *Demokratik Tutum Ölçeğinin Alt Boyutlarına Göre Deney ve Kontrol Gruplarının Ön-Test ve Son-Test Demokratik Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin t Testi Sonuçları*

Alt Boyut	Grup	N	X	S	Sd	T	P
	Deney Ön Test	32	3.52	.46	31	1.935	.062
Hoşgörü	Kontrol Ön Test	32	3.32	.34			
	Deney Ön Test	32	3.79	.47	31	1.811	.287
Uzlaşma	Kontrol Ön Test	32	3.68	.37			

	Deney Son Test	32	3.69	.55	31	2.753	.010
Hoşgörü	Kontrol Son Test	32	3.38	.30			
	Deney Son Test	32	3.99	.48	31	1.991	.045
Uzlaşma	Kontrol Son Test	32	3.70	.29			

Tablo 4'te grupların hoşgörü alt boyutuna ilişkin ön test puanlarına ilişkin analiz sonuçları $t(31)=1.935$ $p=.062$ 'dir. Nitekim $p<0.05$ düzeyinde hoşgörü alt boyutuna yönelik ön-test sonucunda anlamlı bir fark yoktur. Uzlaşma alt boyutu ön-test puanları analiz sonuçları $t(31)=1.811$, $p=.287$ olup, $p<0.05$ düzeyinde uzlaşma alt boyutuna ilişkin ön-test puanları anlamlı bir fark göstermemektedir. Bu durum, ön-test demokratik tutum puanlarının, hoşgörü ve uzlaşma alt boyutunda birbirlerine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Gruplara ait hoşgörü alt boyutu son-test puanları analiz sonuçları $t(31)=2.753$, $p=.010$ 'dur. Uzlaşma alt boyutunda son-test puanlarına ilişkin olarak; $t(31)=1.991$, $p=.045$ saptanmıştır. Her iki alt boyuta ilişkin son-test demokratik tutum puanları $p<0.05$ düzeyinde, deney grubu lehine anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin demokratik tutumlarının gelişmesine işbirlikli öğrenme yönteminin etkisinin düz anlatım yöntemine göre daha fazla olduğu söylenebilir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu alt problemde “ Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi, düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin akademik başarılarına etkisinde, cinsiyet açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı puan ortalamalarının cinsiyete göre t testi sonuçları Tablo 5’ te verilmiştir.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön-Test ve Son-Test Akademik Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Grup	Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	P
Deney Ön Test	Kız	13	.77	.43	30	.511	.613
	Erkek	19	.68	.47			
Deney Son Test	Kız	13	.89	.04	30	-1.934	.063
	Erkek	19	.92	.05			
Kontrol Ön Test	Kız	17	.78	.11	30	1.144	.262

	Erkek	15	.74	.10			
Kontrol Son Test	Kız	17	.77	.08			
					30	1.351	.187
	Erkek	15	.72	.13			

Tablo 5 incelendiğinde, deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin ön-test akademik başarı puanları analiz sonuçları $t(30)=0.511$, $p=.613$ olarak bulunmuştur. Aynı grubun son-test puanlarında ise $t(30)=-1.934$, $p=.063$ 'tür. Kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin ön-test akademik başarı puanları analiz sonuçları; $t(30)=1.144$, $p=.262$ ve son-test akademik başarı puanları $t(30)=1.351$, $p=.187$ olarak saptanmıştır. Tüm grupların cinsiyete göre ön-test ve son-test akademik başarı puanları arasında, $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu alt problemde ‘‘ Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi, düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin demokratik tutumlarına etkisinde, cinsiyet açısından anlamlı bir fark göstermekte midir?’’ sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 6’ da deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön-test son-test demokratik tutum puanlarının cinsiyete göre t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön-Test Son-Test Demokratik Tutum Puanlarının Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

Alt Boyut	Grup	Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	P
Hoşgörü	Deney Ön Test	Kız	13	3.42	.34			
		Erkek	19	3.60	.53	30	-1.053	.301
	Deney Son Test	Kız	13	3.73	.52			
		Erkek	19	3.67	.58	30	.275	.785
Uzlaşma	Deney Ön Test	Kız	13	3.75	.25			
		Erkek	19	3.82	.57	30	-.391	.698
	Deney Son Test	Kız	13	4.02	.39			
		Erkek	19	3.96	.54	30	.309	.759
Hoşgörü	Kontrol Ön Test	Kız	17	3.22	.35			
		Erkek	15	3.44	.30	30	-1.86	.073
	Kontrol Son Test	Kız	17	3.34	.22			
		Erkek	15	3.42	.37	30	-.78	.442
		Kız	17	3.68	.36			

Uzlaşma	Kontrol Ön Test	Erkek	15	3.67	.39	30	.110	.913
		Kız	17	3.74	.31			
	Kontrol Son Test	Erkek	15	3.86	.26	30	-1.16	.253

Tablo 6'ya göre, deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin demokratik tutum, hoşgörü alt boyutunda ön-test puanları analiz sonuçları $t(30)=-1.053$, $p=.301$ olarak bulunurken, son-test sonuçları ise $t(30)=-.275$, $p=.785$ olarak bulunmuştur. Uzlaşma alt boyutunda ön-test puanlarına ilişkin analiz sonuçları $t(30)=-.391$, $p=.698$ ve son-test sonuçları ise $t(30)=-.309$, $p=.759$ olarak bulunmuştur. Bu durumda $p<0.05$ düzeyinde deney grubu öğrencilerinin her iki alt boyuta ilişkin ön-test ve son-test demokratik tutum puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark saptanmamıştır. Kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin hoşgörü alt boyutunda ön-test puanları $t(30)=-1.86$, $p=.073$ iken son-test puanları $t(30)=-.78$, $p=.442$ olarak bulunmuştur. Uzlaşma alt boyutunda ön-test puanlarına ilişkin $t(30) = .110$, $p=.913$ iken son testte $t(30) = -1.16$, $p=.253$ olarak saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda $p<0.05$ düzeyinde, kontrol grubundaki öğrencilerin her iki alt boyuta ilişkin ön-test ve son-test demokratik tutum puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır.

Sonuçlar ve Tartışma

Elde edilen bulgular doğrultusunda işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile düz anlatım yönteminin uygulandığı kontrol grubunun ön-test akademik başarı puanlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Bu durumda her iki grubun konuyla ilgili ön öğrenme düzeylerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Deney ve kontrol gruplarının son-test akademik başarı puanları karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir fark saptanmış olup, Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanmasının düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin akademik başarılarını artırarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Özkal (2000), Gökdağ (2004), Gülden Göncüoğlu (2010), Özkümüş (2010) ve Akbulut (2013)'un yaptıkları çalışmaların sonuçları da, bu çalışmada ulaşılan sonucu desteklemektedir.

İşbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile düz anlatım yönteminin uygulandığı kontrol grubunun ön-test demokratik tutum puanlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak, her iki grubun demokratik tutum ön-test puanlarının birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Grupların son-test demokratik tutum puanları analiz edildiğinde deney grubu lehine anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır. Nitekim Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanmasının öğrencilerin demokratik tutumlarını geliştirici bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucu; Gömleksiz (1993), Küçük (2008) ve Erbil (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmalardan elde

edilen sonuçlar, işbirlikli öğrenmenin düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin demokratik tutumlarını geliştirici etkiye sahip olması yönünde desteklemektedir.

İşbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile düz anlatım yönteminin uygulandığı kontrol grubunda; öğrencilerin akademik başarıları ve demokratik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Özkal (2000)'ın yaptığı çalışmadan elde ettiği sonuçlar da, Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanması öğrencilerin akademik başarılarına etkisi açısından cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemesi, bu araştırmadan elde edilen sonucu desteklemektedir.

Öneriler

1. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanmasının öğrenci başarısını artırdığı ve demokratik tutumunu geliştirdiği sonucu elde edildiğinden, okullarda işbirlikli öğrenme yönteminin derslerde etkili ve yaygın bir şekilde kullanımı tercih edilebilir.
2. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve demokratik tutumlarına etkisine ilişkin, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu, kardeş sayısı, ailenin çekirdek ya da geniş aileden oluşup oluşmadığı vb. değişkenleri de içerecek şekilde yeni araştırmalar yapılabilir.
3. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Adım Adım Türkiye” ünitesinin ve diğer ünitelerin de işlenmesinde, işbirlikli öğrenme yönteminin farklı tekniklerinin uygulanmasının akademik başarıya ve demokratik tutuma etkisi konulu çalışmalar yapılabilir.
4. Sosyal Bilgiler öğretmenleri dersin her ünitesine ilişkin öğrenme-öğretme yaşantısının düzenlenmesinde diğer öğrenci merkezli yöntemlerin yanı sıra işbirlikli öğrenme yöntemini de uygulayabilir.
5. 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemini uygulamanın yaygınlaştırılması için öğretmenlere hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.
6. Sosyal Bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin daha başarılı sonuç vermesi için sınıf mevcudu kalabalık olmamalı dolayısıyla okullarda sınıf-şube sayıları arttırılmalıdır. Ayrıca, sınıf ortamının da oturma düzeni işbirlikli öğrenme yöntemine uygun düzenlenebilir.
7. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin işbirlikli öğrenme yöntemini uygulamada engel olarak gördükleri problemler araştırılıp ilgili çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Açıkgöz, Ü. K. (1992). *İşbirlikli öğrenme: kuram, araştırma, uygulama*. Malatya: Uğurel Matbaası.

Açıkgöz, Ü. K. (2007). *Aktif öğrenme*. İzmir: Biliş Yayınları.

- Akbulut, G. (2013). 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi (birlikte öğrenme ve takım destekli bireyselleştirme teknikleri) uygulamasının öğrenci tutum ve başarısına etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Avşar, Z. ve Alkış, S. (2007). İşbirlikli öğrenme yöntemi “birleştirme ı” tekniğinin sosyal bilgiler derslerinde öğrenci başarısına etkisi. *İlköğretim Online*, 6(2), 197-203. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 20.04.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Barth, J. L. ve Demirtaş A. (1996). *İlköğretimde sosyal bilgiler öğretimi kaynak üniteler*. Ankara: Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Deneme Basımı.
- Başaran, M. , Çaycı, B. , Demir, M. K. , Demir, M. (2007). Sosyal bilgiler dersinde işbirliğine dayalı öğrenme ile kavram öğretimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 619-630.
- Bilgin, İ. ve Karaduman, A. (2005). İşbirlikli öğrenmenin 8. sınıf öğrencilerinin fen dersine karşı tutumlarına etkisinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 4(2), 32-45. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr> adresinden 11.03.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Box, J.A. ve Little, D.C. (2003). Cooperative small-group instruction combined with advanced organizers and their relationship to self-concept and social studies achievement of elementary school students. *Journal of Instructional Psychology*, 30(1), 30-35. <https://www.questia.com> adresinden 06 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.
- Bulandere, V. (2014). *Öğrencilerin vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi kazanımlarını elde etme düzeyleri ve derse yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri analizi el kitabı*. (16. Baskı). Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Cırık, İ. (2008). Çok kültürlü eğitim ve yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 34, 27-40. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr> adresinden 05.11.2015 tarihinde indirilmiştir.
- Çelebi, C. (2006). *Yapılandırmacılık yaklaşımına dayalı işbirlikli öğrenmenin ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin erişimi ve tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ekinci, N. (2007). *İşbirliğine dayalı öğrenme*. Ö. Demirel. (Ed.) Eğitimde Yeni Yönelimler. Ankara: Pegem A. Yayıncılık, ss. 93-109.
- Erbil, D. G. (2014). *İlkokul 3. sınıf hayat bilgisi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına, demokratik tutumlarına ve yansıtıcı düşünme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Erden, M. (2000). *Sosyal bilgiler öğretimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Gökdağ, M. (2004). *Sosyal bilgiler öğretiminde işbirlikli öğrenme, öğrenme stilleri, akademik başarı ve cinsiyet ilişkileri*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Gömlüksiz, M. (1993). *Kubaşık öğrenme yöntemi ile geleneksel yöntemin demokratik tutumlar ve erişime etkisi*. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Göncüoğlu, G. Ö. (2010). *6. Sınıf sosyal bilgiler dersi demokrasinin serüveni ünitesinin öğretiminde drama ve işbirlikli öğretim yöntemlerinin öğrenci tutum ve başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.

- Johnson, D. W., Johnson, R. T. ve Stanne, M. B. (2000). *Cooperative learning methods: a meta-analysis*. Minnesota: University of Minnesota. <https://www.researchgate.net> adresinden 18.05.2015 tarihinde alınmıştır.
- Kabapınar, Y. (2009). *İlköğretimde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. (2. Baskı). Ankara: Maya Akademi Yayıncılık.
- Kayabaşı, Y. (2011). Öğretmen adaylarının demokratik sınıf ortamı açısından değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 525-549. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr> adresinden 11.03.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Küçük, B. (2008). İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Demokratik Tutum Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve kılavuzu. <http://ttkb.meb.gov.tr> adresinden 1 Temmuz 2014 tarihinde indirilmiştir.
- Öner, G. ve Kamçı, S. (Nisan, 2013). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler ve vatandaşlık eğitimine ilişkin tutum ve görüşleri*. II. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Özkal, N. (2000). *İşbirlikli öğrenmenin sosyal bilgilere ilişkin benlik kavramı, tutumlar ve akademik başarı üzerindeki etkileri*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Özkümüş, Y. T. (2010). *İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özsoy, O. (2005). *Etkin öğrenci etkin öğretmen etkin eğitim*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Saban, A. (2005). *Öğrenme öğretme süreci*. (4.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Saban, A. (2000). *Öğrenme ve öğretme süreci*. yeni teori ve yaklaşımlar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sağlamer, E. (1984). *İlkokulda sosyal bilgiler öğretimi*. (2.Baskı). Ankara: Tekışık Matbaası.
- Şahiner, D.G.S. (2008). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde aktif öğrenme tekniklerinin demokratik tutumlara ve ders başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Şişman, M. (2006). *Eğitimde demokrasi ve sosyal adalet: Türkiye eğitim sisteminin değişmeyen miti*. Türk Eğitim Sisteminde Yeni Paradigma Arayışları Bildiriler Kitabı, 4-5 Kasım, Ankara. Eğitim Bir-Sen Yayınları, 291-305.
- Uşun, S. (2012). *Eğitimde program değerlendirme. Süreçler yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose

Today, one of the most important basic rule of constructing a society that coexist with modern era is to raise individuals that are aware of social, political and economical occurrences can act when necessary and can Express opinions freely. As differences gain importance and individuals come forward, democratic values in

education and training become a must. In a democratic society, an individual has rights to make choices economically, socially and individually to have freedom of expression and to continue life-long developing. Enhancing and spreading of democracy is maintained by societies which are made up of individuals that are aware of rights and responsibilities. In societies with democratically dominant governments, raising an individual with democracy education which will bring democracy into a new age is a precondition. By means of democracy education, an individual learns how to respect others thoughts and majority verdicts, teamwork, tolerance, responsibilities and how to aid other individuals augmentation. In this context, by means of classes in their curriculum, educational institutions are expected to help individuals understand knowledge, different cultures by understanding their own societies, to help them develop critical thinking, to set connections between the past and the future, to live in harmony with others. In gaining democratic attitude, the school is the most important institution, only second to family and it depends on how advanced the teachers are democratically. The relationship of the teacher with the notion of democracy is parallel with the rate of incidence of democratic attitude of students. When the teacher is a good citizen, the rate of incidence of knowledge, skills, attitude, ethics and national values in students increases. Especially in educational institutions while teaching knowledge and skills, using methods and techniques to develop attitude to contribute into democracy is considered as a huge responsibility among modern educational systems.

Social studies is a primary school lesson which help individuals to make their social existences come true by teaching them social studie like history, geography, economy, sociology, anthropology, psychology, philosophy, politics and law and citizenship. It aims to unite all learning under one with his past, present and future is highly analyzed in this lesson which is made up from collective training notion. Social studies examines human and society, and their interaction with nature, cultural heritage and their ongoing features. Today, besides giving opportunities to individual to augment his human and society related relationships, it creates the nature for one to explore himself, values and thoughts. The self expression of one's own values and thoughts while respecting differences is only possible when democracy rules are applied. While transferring cultural heritage from the past to the future, social studies contributes to individuals universal values by democracy education. The lesson itself contributes directly to one's democratic knowledge, skills, attitude and values. In the lesson, the teacher is expected to transfer knowledge while helping students gain democratic attitude and to use methods and techniques to make other members of the group included actively. In the lesson, having trouble of passive learners during the heavy loaded knowledge transfer is nothing new. Most teachers generally believe it's applicable to give lectures directly without something new and to use techniques accordingly.

In this lesson, making the knowledge solid and increasing students performances is only possible by using student centered methods and techniques in the frame of constructivist approach. In the process of cooperation related learning, students constitute their individual learning and can find response to their

individual differences in multiple learning environment. Members of the group make up a shortage, reinforce their knowledge, solve problems, find new solutions, detect mistakes by interacting with other members. Cooperative learning is the educational process in which learners work together in order to achieve their learning goals and get rewarded because of their achievements. In this process, group consist of 4-6 members. The choices of students are to learn the topic that teacher pre-taught cooperatively or to finish a project as a group that teacher gave. Cooperative learning approach depends on the idea that students who want to reach success as a group would encourage other members to try, would support and help. In this context, in cooperative environment, a student should monitor what and how other students do things. Among the techniques used in cooperative learning, even though the “Student Teams-Achievement Divisions”, the “Team Game Tournament” and the “The Williams” techniques put success on the stage and are made more condensely, “Cooperation-Cooperation” and “Group Research” techniques are more flexible and put more emphasis on learning process and how students learn. Among those mentioned above, there are differences related to work structure and how to maintain cooperation in groups. In some techniques, group members do only some of the work to be done, but in some, members are expected to give all they can.,Cooperative learning method, thanks to maintaining enough interaction in learning environment, contributes to academic success, democratic attitude, achievements and goals. pCooperative learning is used for adjusting to the environment, for helping students develop positive attitude towards friends and themselves, for developing problem solving and critical thinking skills. It is also used in the context of cooperation related social skills in order to enhance self-confidence.

The purpose of this research is to conduct cooperative learning in the 5th grade social studies lesson in “Adım Adım Türkiye” unit to see the effect on academis success of students and democratic attitude, and is to check if this effect differs meaningfully according to gender.

Problem Statement

Does application of cooperative learning in the 5th grade social studies lesson affect students’ academic success and democratic attitude? Does this effect differ meaningfully according to gender?

Sub-Problems

1. Does cooperative learning in the 5th grade social studies lesson differ meaningfully in students’ academic success when compared to monotonous teaching?
2. Does cooperative learning in the 5th grade social studies lesson differ meaningfully in students’ democratic attitude when compared to monotonous teaching?
3. Does cooperative learning in the 5th grade social studies lesson differ meaningfully in terms of gender in students’ academic success when compared to monotonous teaching?

4. Does cooperative learning in the 5th grade social studies lesson differ meaningfully in terms of gender in students' democratic attitude when compared to monotonous teaching?

Method

In this research, pretest-posttest control grouped semi-empirical design was used. All data was maintained from 64 students among 5th graders in a primary school in Burdur in the 1st semester of 2014-2015 education and training year. A social studies success test consisting of 24 articles which was designed by the researcher and a five-fold likert type democratic attitude scale consisting of 22 articles were used as data collectors. During the execution, "Adım Adım Türkiye" unit was targeted. In the experimental group, one of the cooperative learning techniques, "The Williams" technique was used. On the other hand, in the control group, monotonous technique was applied. The collected data was analyzed via SPSS 22.0 program. The level of significance was fixed to 0,05 arithmetic mean, Standard deviation, dependant and independant t test were used.

Results

In accordance with collected data, it is determined that there is no meaningful difference between the experimental group which acquired cooperative learning and the control group which experienced monotonous teaching, on their pre-test academic successes. In this case, it can be said that pre-learning levels of both groups are quite similar.

When the post-test academic successes of both groups are compared it can be seen that there is a meaningful difference in favour of experimental group, and it is understood that in social studies lesson, cooperative learning is more effective on students academic successes than monotonous teaching.

When the post-test academic successes of both groups are compared according to their pre-test democratic attitude scores, one can say that there is no meaningful difference. It can be said that pre-learning levels of both groups are quite similar. When the post-test academic successes of both groups according to their democratic attitude scores are compared it can be seen that there is a meaningful difference in favour of experimental group. One can say that using cooperative learning in social studies lesson has a supporting effect on developing democratic attitude.

Suggestions

1. Because it can be seen that cooperative learning in 5th grade social studies lesson increases students' successes and develops their democratic attitude, it is suggestible that teacher use it in the classroom environment effectively.

2. Because it can be seen that cooperative learning in the 5th grade social studies lesson is effective on students developments, further analysis can be made about its relations with students' socio-economic status, number of siblings and the family type.
3. Because it can be seen that cooperative learning in the 5th grade social studies lesson is effective on students developments, further analysis can be made about other units of the curriculum using different cooperative learning techniques to see if there is an effect on academic success or democratic attitude.
4. When we take cooperative learning 's effectiveness during the lesson into consideration, teachers can use cooperative learning in addition to other student centered techniques when it comes to designing learning environment.
5. In service trainings for teacher can be made in order to encourage teacher to use cooperative learning in the classroom environment.
6. In order for cooperative learning to be succesful in social studies lesson , the population of the classroom shouldn't be much. Accordingly, the number of the classrooms and seatings should be re-calculated.
7. The possible problems according to social studies teachers when applying the technique should be researched.